

SOFF
Säkerhets- och
försvarsföretagen

YTTRANDE
Fö2023/01260

Till Försvarsdepartementet
fo.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till:
lovisa.rova@regeringskansliet.se

Remissyttrande över "Sveriges tillträde till vissa Natoavtal" (Ds 2023:22)

SOFF har beretts möjlighet att inkomma med yttrande avseende rubricerad promemorian. Föreningen har i stort inga invändningar mot förslagen i promemorian, men vill ändå belysa vissa aspekter som rör försvarsuppfinningar.

Inledning

Handeln med andra länder har en betydande inverkan på Sveriges relationer, beroende och möjligheter till samarbete med dessa länder. Teknologi påverkar inte bara vår säkerhet och försvar, utan också vår konkurrenskraft och välfärd. Faktum är att nio av tio kunder för företag inom detta område är utländska försvarsmakter, och två tredjedelar av företagens omsättning kommer från exportverksamhet. Dessa företag har en internationell karaktär och är högt specialiserade med omfattande internationellt samarbete. Samarbete inom försvarssektorn bygger på förtroende när det gäller hantering av information, kompetens och teknologi. Det är därför av yttersta vikt att Sverige undviker nationella särregler och i stället främjar internationellt samarbete. Det är värt att notera att reglerna om försvarsuppfinningar hittills i huvudsak har varit nationellt orienterade.

Frågan om försvarsuppfinningar blir ibland aktuell hos våra medlemsföretag, framförallt hos de mindre försvarsföretagen, men kunskapen om det nuvarande regelverket är mycket begränsad. Endast ett fåtal företag har direkt beröring med detta regelverk idag. Det är därför svårt att bedöma lämpligheten i nuvarande regelverk och, i förlängningen, även om de föreslagna nya reglerna kan medföra praktiska utmaningar för de företag som är, eller kan komma att bli, berörda.

6.5.1. Lagen om försvarsuppfinningar behöver utvidgas till att omfatta utländska uppfinningar som ska hemlighållas enligt patentavtalet

Enligt promemorian är det nödvändigt att bredda tillämpningsområdet för lagen om försvarsuppfinningar så att den också inkluderar utländska uppfinningar som Sverige kan behöva hålla hemliga enligt patentavtalet, även om dessa uppfinningar inte är relaterade till krigsmaterial. Förslaget innebär att definitionen av "utländsk försvarsuppfinning" vidgas så att den även omfattar uppfinningar som är hemliga av hänsyn till det nationella försvarsintresset i en annan stat, och för vilka patent kan sökas enligt en överenskommelse mellan Sverige och den berörda staten, under förutsättning att uppfinningen hålls hemlig i Sverige.

SOFF

Säkerhets- och
försvarsföretagen

Först, SOFF noterar att utredningen använder ett begrepp ("nationella försvarsintresset") som är närliggande till liknande begrepp som oftast relaterar till EU-rättens "nationell säkerhet", men inte är att likställa med "nationella säkerhetsintressen". Dessutom, utöver problematiken kring begreppet, uppstår även en oklarhet mellan vad som är att anse som svenska försvarsuppfinningar och vad som klassificeras som utländska försvarsuppfinningar. Det är rimligt att fler typer av uppfinningar kan omfattas av termen "utländska försvarsuppfinningar" än vad som omfattas av termen "svenska försvarsuppfinningar". Utifrån promemorian kan föreningen inte värdera konsekvenserna eller hur tillämpningen påverkas eller vilka avgränsningar och gränsdragningar som kan komma att behövas.

6.5.4 Hävande av ett förordnande om hemlighållande

Utredningen föreslår att en ny paragraf införs i 8 § av lagen om försvarsuppfinningar, som kräver att en stat först ges möjlighet att uttrycka sin åsikt innan ett beslut om att häva sekretessen kring en uppfinning fattas i Sverige. Enligt promemorian ska det vara Försvarets Materielverk eller Granskningsnämnden för försvarsuppfinningar som ansvarar för att inhämta detta yttrande. SOFF föreslår att det klargörs tydligt vilken myndighet som lämnar yttrande.

10.3 Sveriges tillträde till Natos avtal om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar

Antalet stater med vilka Sverige har enskilda överenskommelser om försvarsuppfinningar är långt färre än det antal som skulle omfattas om Sverige blir medlem i Nato och deltar i patentavtalet. I promemorian antyds att man inte förväntar sig en ökning av antalet ärenden, en bedömning som kan behöva göras tydligare eftersom detta kan komma att påverka administration och handläggningstider och därmed företagens förutsättningar.

Stockholm den 3 oktober 2023.

För föreningen,

Robert Limmergård
Generalsekreterare